

DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİ OLARAK MESLEK ÖRGÜTLERİ VE DEMOKRASİ ÜZERİNE

Ecz.Atilla UZGÖREN (*)

Aynı işi yapan, aynı tarz ve biçimde yetiştirilmiş nitelikli insanların öncelikle biraraya gelmesi mesleki, bilimsel ve sosyal gelişmeleri yönlendirebilecek toplumsal bir güce ulaşması; yaşam sürecinde dört tarafı belirgin bir halka olması ve giderek zincirin diğer halkaları içinde, modern bir kurum olarak yerini alması gereklidir.

Kapsam olarak bu şekilde belirtebileceğimiz mesleki örgütlenme prensipleri, Eczacılıkta da aynı şekilde değerlendirilmelidir.

Üretim, tüketim ekonomik sosyal ve mesleki tüm ihtiyaçların planlanması gibi tüm gerekli işlerin görüşülmesi, kararlaştırılması, görev ve sorumlulukların dağıtılması, sonuçların toparlanması ve değerlendirilmesi; yaratılan tezlerin hayata geçme aşamasında karşılaştığı antitez ile harman olup senteze ulaşması; yeniden ve yeniden sebep-sonuç ilişkileri içinde gelişen dinamikler; her toplumda hiçbir zaman kişi sorunu ve yetkisi olmamıştır.

Tüm bu gelişmeler daima günün koşullarında; zamanının ihtiyaçları çerçevesinde sağlanmış örgütlenmeler aracılığıyla yürütülmüştür.

Toplumların gelişimlerinin belirleyicisi üretici güçlerdir. Toplumları içerden çevreleyen manevi ortam: (tarihsel gelişim, gelenek, görenek) dışarıdan çevreleyen maddi ortam: (Coğrafya ve tabiat şartları, teknik) ile bunların etkilediği ve uygulayıcısı İNSAN'ın bilhassa kendisi ÜRETİCİ GÜÇLER olarak adlandırılmaktadır.

Kısaca insan; elinde bulundurduğu teknik ile içinde yaşadığı şartlar ve geçmiş deneyler ışığında bir üretim ilişkisinde bulunur.

Soyut fert olarak ele alıp değerlendirdiğimiz bu kural, toplumların gelişiminde de aynı biçimde işler.

Bu toplumların üretim ilişkileri ve toplumdaki üretici güçlerin durumlarına göre değişiklikler gösterir.

* TEB Merkez Heyeti Üyesi

Toplumların gelişimi çerçevesinde bilim ve teknik giderek daha fazla öne çıkan üretici güç olmuştur. Üretim ilişkileri, üretici güçlerin önüne engel teşkil etmeye çalışsa bile, kimi zaman belirli süreler durgunluklar, kimi zaman yavaş yavaş yükselerek, kimi zaman da birikiş ve atlayış olayları ile sıçramalar sağlamıştır.

Yaşanılan ortam içinde hiçbir şey, hiçbir olay kendi kendine, oluşmamıştır. Herşey sebep-sonuç ilişkisi içinde şu ya da bu şekilde, az ya da çok, kendi çapında, kendi ölçülerine göre örgütlenmeler içinde gelişmiştir.

Ekonomik, sosyal, siyasi alanda görülen bu gelişmeler, bilim, kültür ve meslekler için de aynı biçimde olmuştur.

Örgütsüz kalan "meslek" kendi kendini bitirmiş, tarihsel gelişim içinde yok olmuştur.

Demek ki mesleki örgütlülük gerekli ama nasıl? ne biçimde? Hangi şartlarda? Hangi sınırlarla?

Belirli bir işi, mesleği yürütmekte olanlar; iş bölümü şartları çerçevesinde; öncelikle ve tamamını dar mesleki çıkarları korumak amacıyla basit teşkilatlar oluşturmuşlardır.

LONCA tipi bu teşkilatlar, eldeki bilgi beceri ve kazanılan deneyleri gelecek kuşaklara aktarmadığı için, ve ekonomik üstünlüğü kaybetmek endişesi ile aşırı bağnaz yapılar olarak kaldıklarından mesleki çevresini korumak amaçlarına rağmen teknik şartların gelişmesi karşısında tutunamamış, dağılıp gitmişler antika örgütlenme modelleri olarak tarihsel yerlerini tamamlamışlardır.

Özellikle toplumsal bilimsel ve teknik gelişmelerin frenlendiği yada gelişmelerin karakterine zıt zorlama ve dayatmaların bulunduğu eğreti temeller üzerine; çarpık üst yapı kurumları oluşturulmaya ve buna uygun sözde "örgütlülükler" kurulmaya kalkışılabilir.

Örgütlenme isteniyorsa: İşte örgüt türünden basit, amaçsız, kuru kalabalıklar teşkil edecek biçimde dayatmalar olabilir.

Yapılan işlerin tali ayrıntılar göstermesi ya da çalışma yerlerinin farklı olması gibi nedenlerle kapsamı ve amaçları tamamen daraltılmış antika modeller "örgüt" diye ortaya konabilir.

Ya da işleyen mekanizmaları dağıtmak, gelişmeleri çarptırmak amaçlı yozlaştırıcı girişimlerle karşılaşılabilir.

İşte bu tür girişimler ve yapılar gerçek mesleki örgüt değildirler. Buradaki insanlar balık ağlarına takılmış gibi sürüklenirler.

O halde gerçek örgütlenme deyince: Onun işleyişi ve prensipleri kesin kes belirgin olmalıdır.

Öncelikle, çoğunluğu bağrında toplamalıdır, yani yığın örgütü olmalıdır.

Demokratik olmalıdır. Tabanın söz ve karar sahibi olduğu şartların işlediği bir yapı olmalıdır.

Çoğunluğun verdiği karara saygılı olmalıdır.

Karşılıklı eleştiri ve özeleştiri ortamı bulunmalıdır.

Bu ortamın yapıcı ve geliştirici olmasına özen gösterilmeli, kararların yersizliği ya da aksi düşünülüyorsa ancak iş içinde ve yığınlar önünde ispatlanmaya titizlik gösterilmelidir.

Tabandan yukarıya demokrasi, yukarıdan aşağıya demokratik merkeziyetçilik uygulanmalıdır.

Merkeziyetçiliğin sınırları ve çerçevesi belirgin olmalı aşırı olmamalı zorlama ya da dayatma yerine ikna yöntemi dışında bir çözüm ve yol aranmamalıdır.

Demokrasinin tanımı ve işleyişindeki gibi;

Mesleki örgütlenme de: "MESLEKTAŞLAR İÇİN - MESLEKTAŞLAR TARAFINDAN - MESLEKTAŞLARLA BİRLİKTE" prensibine sıkı sıkıya bağlı olmalıdır.

Mesleki, bilimsel ve toplumsal gelişmenin sağlıklı olması için insanları yetenek, beceri ve insiyatifleri ölçüsünde yetki ve sorumluluklarla donatmak gereklidir.

Kısacası; modern, canlı ve işleyen bir yapı olmalıdır. Tıpkı canlı organizma gibi, birbirini bütünleyen, tamamlayan ve sağlıklı sonuca ulaştıran bir yapı oluşturulmalıdır.

Gerek mesleki, gerek toplumsal gelişmenin sağlanabilmesi ancak bu yolla mümkündür.

Tabi ki bu bir tercih, bir bilinç ve toplumsal gelişimden yana bir talep sorunudur.